

Har rødt kjøtt en plass på fremtidens bærekraftige tallerken **i Norge?**

NfN, 17. september

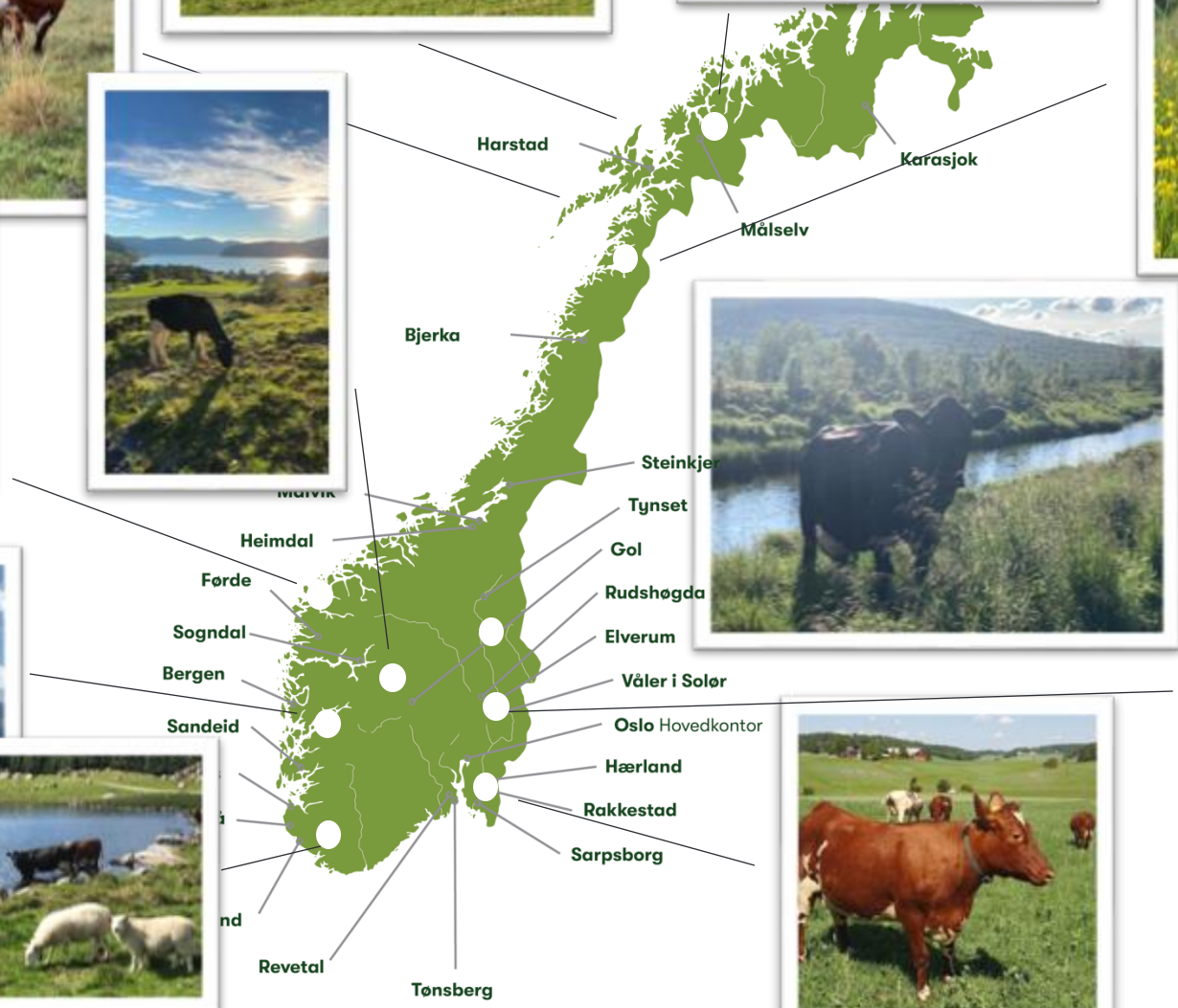
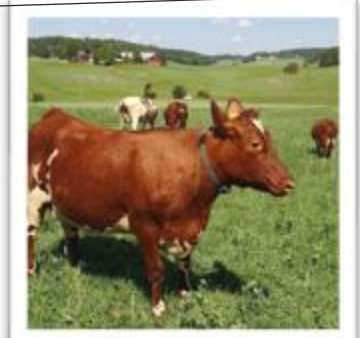
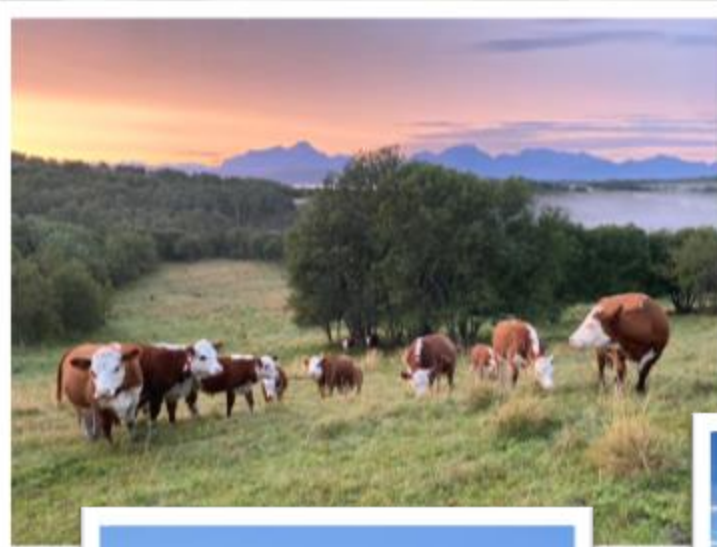
Matilda Aronsson, Senior kommunikasjonsrådgiver, Nortura
Fagansvar for bærekraft

Hvem er jeg?

- Utdanning innen strategisk kommunikasjon, politisk kommunikasjon og omdømme- og krisehåndtering
- Bakgrunn fra PR- og kommunikasjons byrå.
- Jobbet sist i FN med bærekraftig næringsliv

Nortura er et matunivers som leverer **norske råvarer**, kjente merkevarer og nyskapende løsninger. Men det begynte i det lille og lokale på **Fællesslagteriet** på Løren i 1911

Nå produserer vi
230.000 tonn **mat** hvert år
og våre **plussprodukter** er
ettertraktet over hele
verden.

Merkevarene våre **Gilde** og **PRIOR** er blant Norges mest kjære og det åpenbare valget til julematen, grillsesongen eller matpakken.

Og vi møter tradisjon med nye produkter som møter dagens forbrukere.

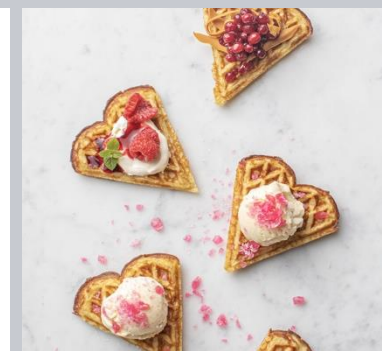

FORSVARET

For alt vi har. Og alt vi er.

Nortura
bondens selskap

F

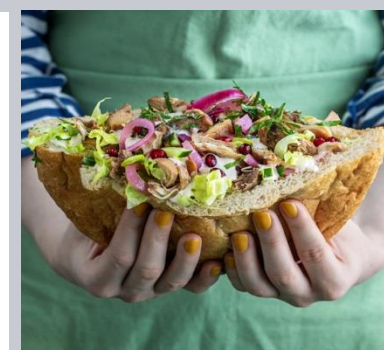
FURSETGRUPPEN

Men vi er mye mer.

Du finner mat fra oss på hoteller, restauranter, i forsvaret, kiosker, skoler, barnehager, sykehus, og bensinstasjoner.

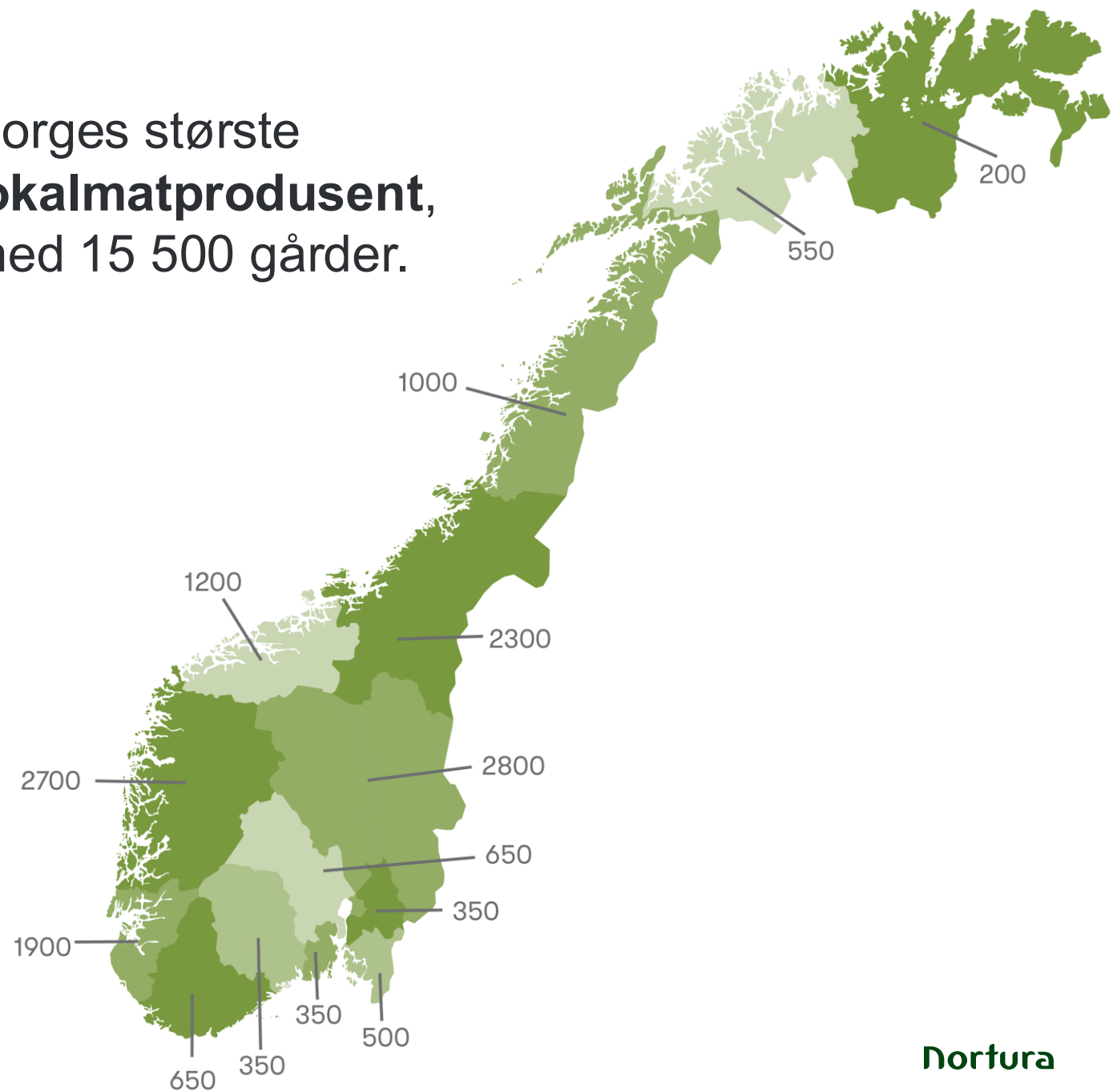
Turmaten vår spises av soldater på øvelse og vaflene våre på fotballkamper over hele landet. Vi produserer også butikkens egne merkevarer.

Gjennom forsyningsplikten selger vi også råvarer til over 200 lokale matprodusenter.

Norges største
lokalmatprodusent,
med 15 500 gårder.

Slakterier over hele landet
muliggjør et aktivt landbruk
og levende distrikter

Sentralisering av
produksjon gjør oss
effektive, lønnsomme
og tilpasningsdyktige

**En grunnstein i
Norges
matproduksjon**

Vårt samfunnsbidrag

Arbeidsplasser:

Vi har over **5 000**
ansatte

Økonomisk verdiskaping:

Omsetter for over **30
milliarder**
Vi kjøper inn **norske
varer og tjenester for 4
milliarder**

Inntekter til bonden:

Kjøper inn råvarer fra
bonden til
11 milliarder

Skatter og avgifter:

Vi betaler **1,4
milliarder** hvert år

Vårt samfunns- oppdrag

Selvforsyning og matberedskap:

Kun 3% dyrket mark
45% er egnet til
beite. Norge er nær
100% selvforsynt på
kjøtt og egg

*«Vi lærte under pandemien og
vi lærer det av krigen som pågår
i Ukraina, at matsikkerhet er en
del av beredskapen. Norsk mat
gir oss bedre beredskap i en
krise
og krigssituasjon.»*

*Forsvarssjef Eirik Kristoffersen,
Nationen 2. nov. 23*

Mottaks- og forsyningsplikt på alle gårder:

Uansett størrelse og
geografi

**Dyrehelse, smittevern
og trygg mat:**
Vi bruker **minst**
antibiotika i Europa

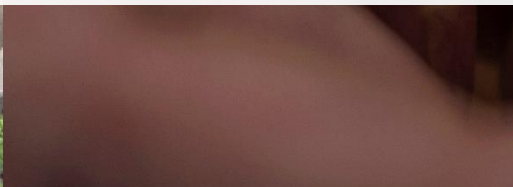
**Mest mulig av
dyret skal bli mat
til mennesker**

**1/3 av dyret blir til
plussprodukter**

**42 døtre med
5 milliarder i
omsetning**

**35 forsknings-
prosjekter gående til
en totalverdi på
800 millioner**

**Eksempler: skinn, ull,
dyremat, kosttilskudd,
plaster, gjødsel**

Nortura

NORTURA

Driftig – Skikkelig – Åpen

Norge

Ku-rap er skikkelig krise

Utslipp som skader Jordens klima kommer ikke bare fra fabrikker og biler. Det kommer også fra kuene og oksene.

Greta Thunberg says humanity must stop eating meat and switch to vegan diet or 'we are f***ed'

Illustration from Melbourne, Australia, CC BY 2.0

I DONT
FEEL
SO

Grønn Ungdom: - Å føle kjøttskam er bra

Skal klimakrisen unngås holder det ikke å kutte i alle fossile utslipp. Grønn Ungdom går nå til krig mot kjøtt som hverdagsmat.

Mange norske melkekuer blir til kjøttdeig og ender sin dager som billig hverdagsmat. Her får du tre pakker – til sammen 1,2 kilo – til 79 kroner hos Coop. En enkel løsning om du vil lage en rask hverdagsmiddag. Men samtidig et større bidrag til global oppvarming enn mye annen mat. (Foto: Bård Amundsen)

Dropp storfekjøtt om du vil spise klimavennlig

Kjøtt fra storfe fører til nesten åtte ganger så mye global oppvarming som kjøtt fra kylling og laks.

Bård Amundsen
JOURNALIST

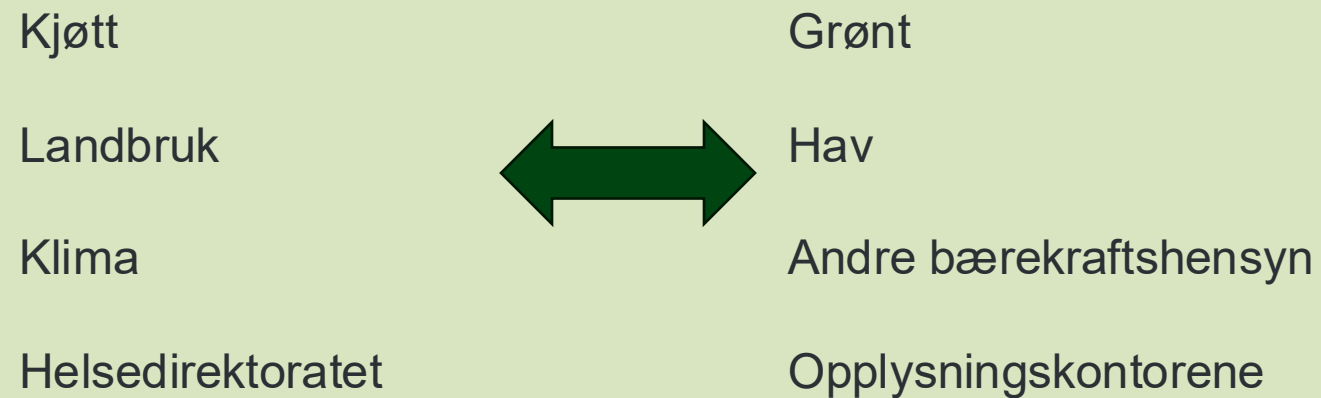
Mandag 22. januar 2018 - 05:00

Kjøtt fra okse og ku er klimaverstingen i kjøleskapet ditt.

Du kan spise kylling eller laks til middag samtlige av ukas syv dager, før klimafotavtrykket ditt blir like stort som etter en eneste middag der et stykke storfekjøtt ligger på tallerkenen.

Konfliktlinjer

ANFO har kåret de viktigste og mest irriterende buzzordene

Resultatet er kåret av mer enn 500 bransjestemmer.

Anette Johansen-Desjardin

JOURNALIST

PUBLISERT Tirsdag 18. januar 2022 - 09:13

For tredje år på rad har ANFO gjort en undersøkelse om buzzord og bransjeuttrykk i bransjen. Hver respondent har plukket ut fem ord og uttrykk.

Her er ordene utvalget mener vil være de viktigste i 2022.

Buzzord

Buzzord	Total i prosent	Annonser i prosent	Byrå i prosent
Brukeropplevelse	34	36	34
Effekt	28	24	34
Bærekraft	23	20	23
Samfunnsansvar	23	23	19

Irriterende:

Buzzord	Total i prosent
Bærekraft	25
Agil	22
Influencer marketing	22
Game changer	19

Drivere internasjonalt og nasjonalt

- Regulering. Nye og strengere rammebetingelser presser frem bærekraft
- Økte krav og forventninger fra markedet
- Krav i offentlige anbud
- Finans. Bærekraft integreres i kapitalforvaltning og lånebetingelser
- Nye nordiske kostholdsanbefalinger og norske kostråd
- Mye forskning – men lite norsk

JUNE 24, 2019

“I have asked you here to **sound the alarm.**
Climate change is the defining issue of our time – and we are at a defining moment.

We face a direct **existential threat.**

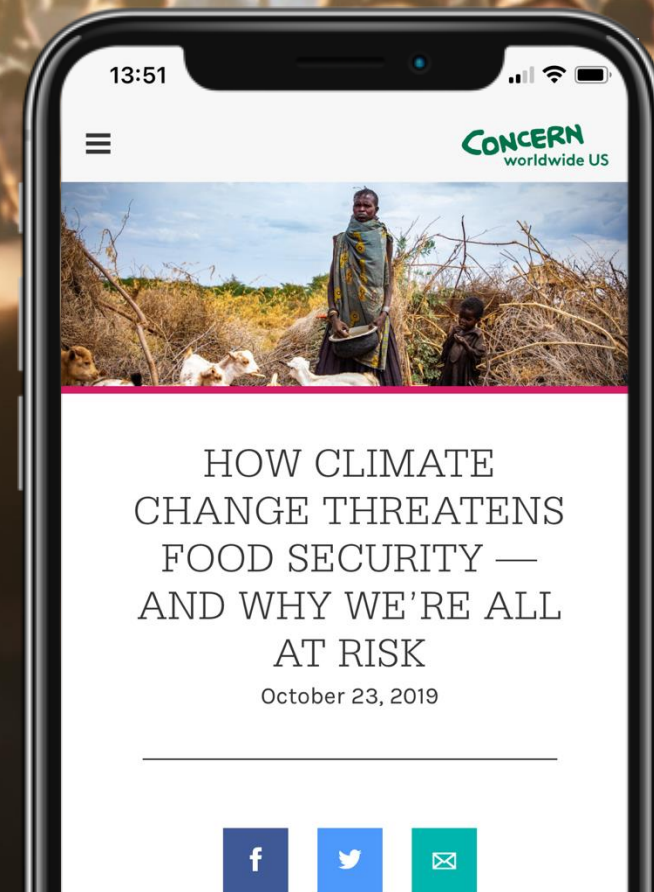
Climate change is moving faster than we are – and its speed has provoked a sonic boom SOS across our world.

If we do not change course by 2020, we risk missing the point where we can avoid runaway climate change, with **disastrous consequences for people and all the natural systems** that sustain us.”

UN Secretary-General Antonio Guterres remarks on Climate Change, 2018

70%

må verdens
matproduksjon øke innen
2050 for å møte behovet
til 10 mrd mennesker

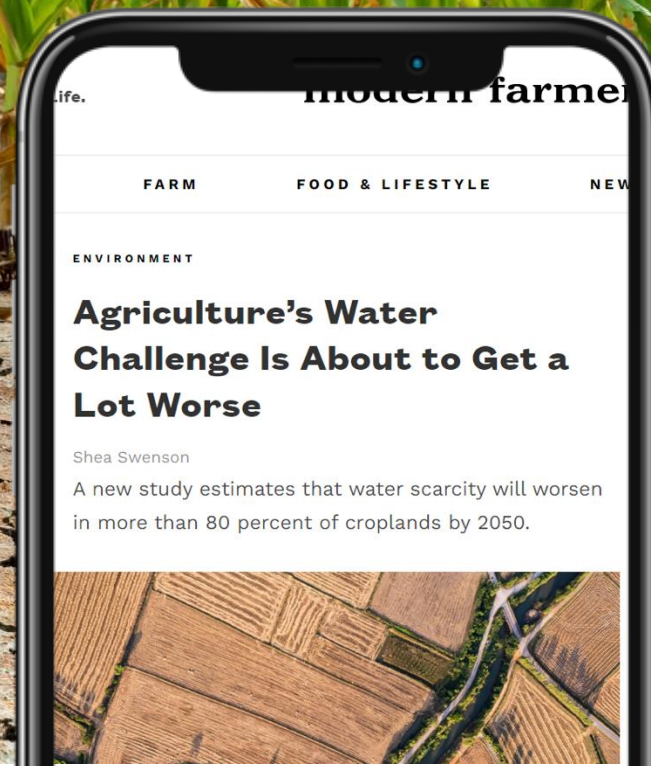
3c

Grader temperaturøkning
mot 2100 fører til
ekstremvær, stormer,
havnivåstigning, tørke

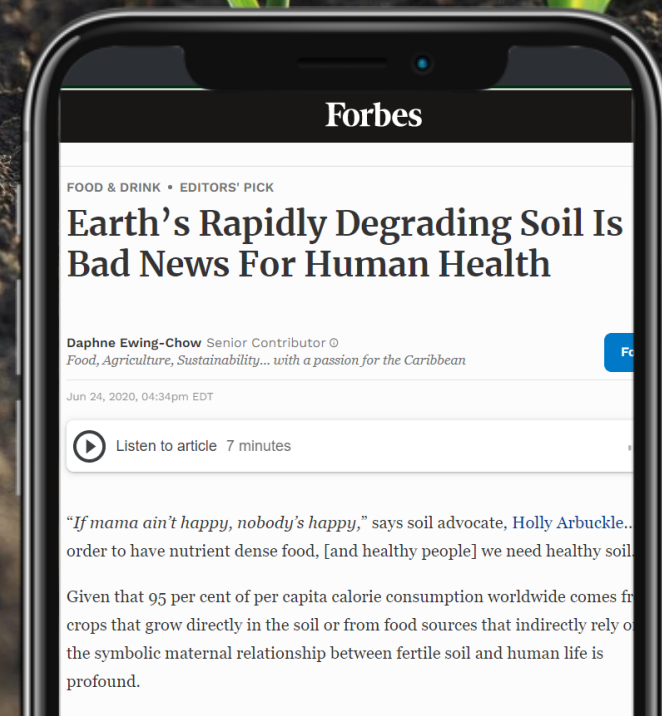
52%

Av verdens befolkning
vil bo i et område
preget av vannmangel i
2050

1/4

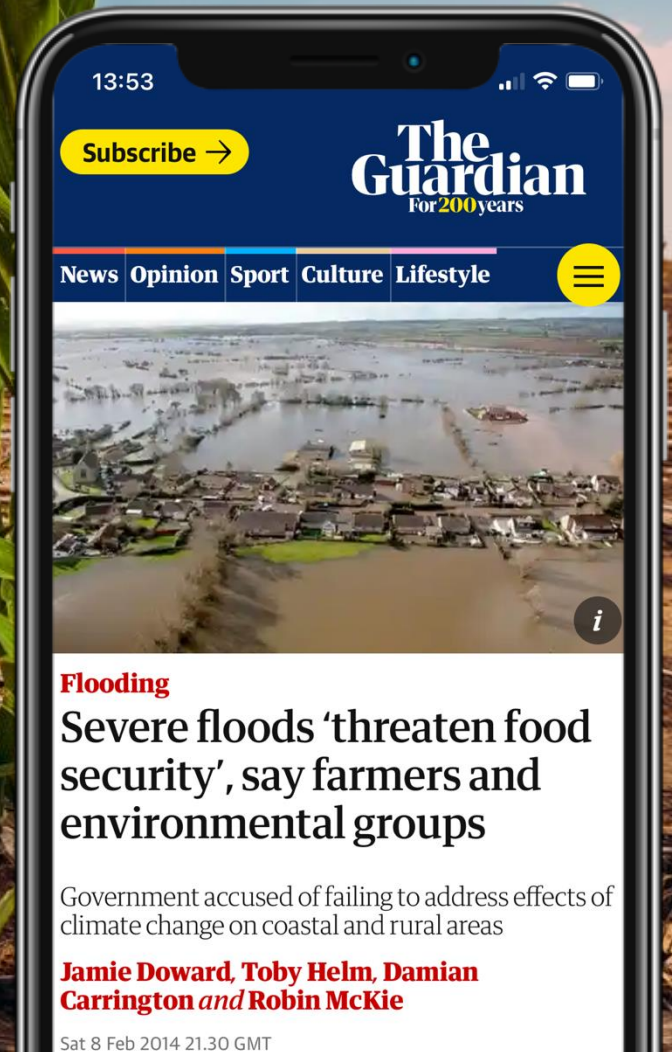
Av verdens jordsmonn
er utarmet

25%

Allerede redusert
landbruksproduktivitet
globalt som følge av
klimaforandringene

Bærekraft | Notiser

18:00

Nettavisen Økonomi.

Meny

Ukraina

Krig i verdens kornlager: – Det er mange signaler som gjør høstens tilgang usikker

TILGANG: Det er uklart hvordan tilgangen til korn blir til høsten. Illustrasjonsbilde fra Totenvika i Østre Toten kommune i Norge. Foto: Heiko Junge (NTB)

**Ukraina-krigen kan påvirke
norske kornlager.**

FN

- det er nødvendig å ta i bruk **alle** tilgjengelige ressurser som et land har til matproduksjon. Produksjonen må være **tilpasset** de naturgitte forholdene.
- man må ha en **systembasert tilnærming** til bærekraft som hensyntar bredden i matsystemet: sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Norge
3% dyrket mark

Tyskland
47,7% dyrket mark

Danmark
62,0% dyrket mark

45%

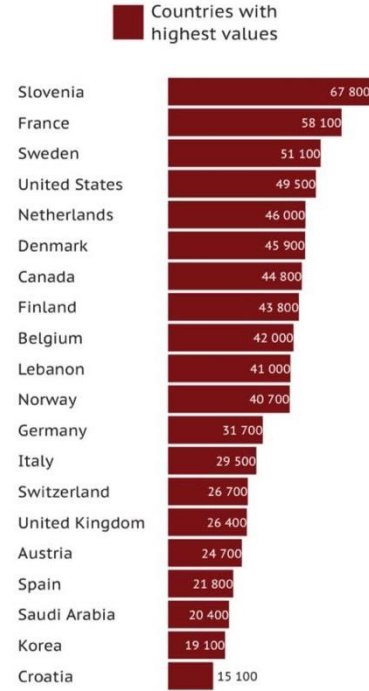
Av Norges landareal
egner seg til beite

Norge har lavest selvforsyningsgrad i verden

Aggregate agriculture

The growth of global agriculture's productive potential has so far exceeded population growth, resulting in a steady, albeit slow, increase in average per capita food availability. At the same time, hundreds of millions have suffered from hunger as they were not able to purchase enough food. The production increases necessary to feed a growing world population are unlikely to be triggered by market forces. Instead, they will require considerable public investment.

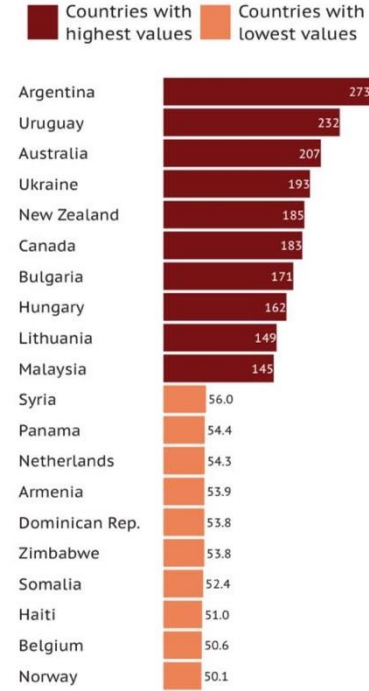
Agriculture value added per worker
(US\$, 2010*)

Per capita food production across regions

	kcal/cap/day, 2010
Developed regions	11 741
East Asia	5 888
Latin America & Caribbean	7 807
South Asia	2 962
Sub-Saharan Africa	3 041

Caloric self-sufficiency ratio
(%, 2010)

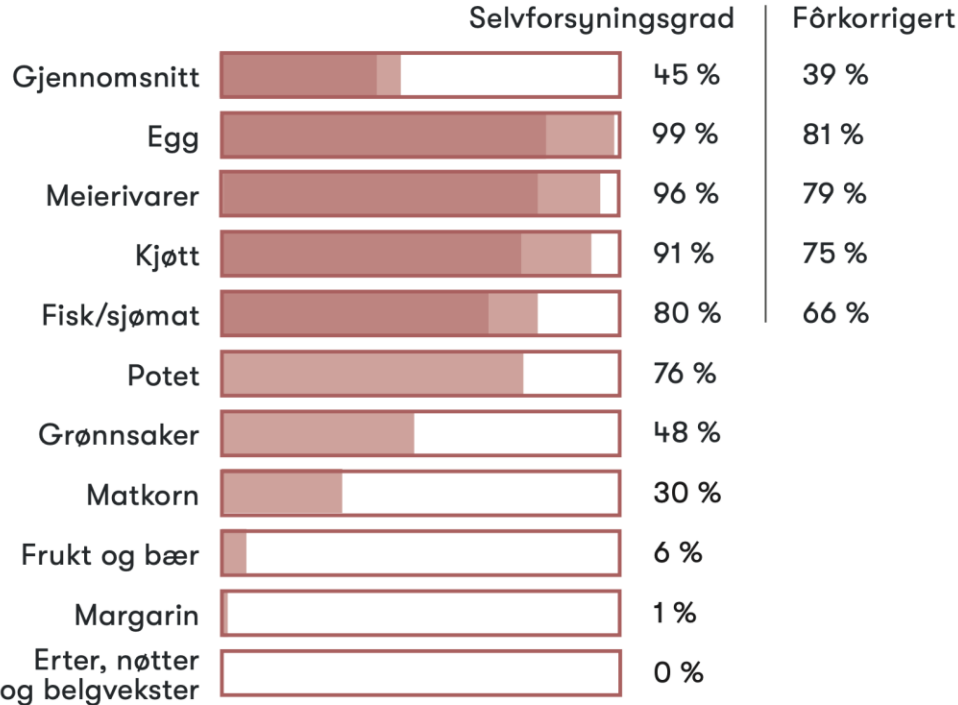

«Vi lærte under pandemien og vi lærer det av krigen som pågår i Ukraina, at matsikkerhet er en del av beredskapen. Norsk mat gir oss bedre beredskap i en krise og krigssituasjon»

Forsvarssjef Eirik Kristoffersen, Nationen 2. November 2023

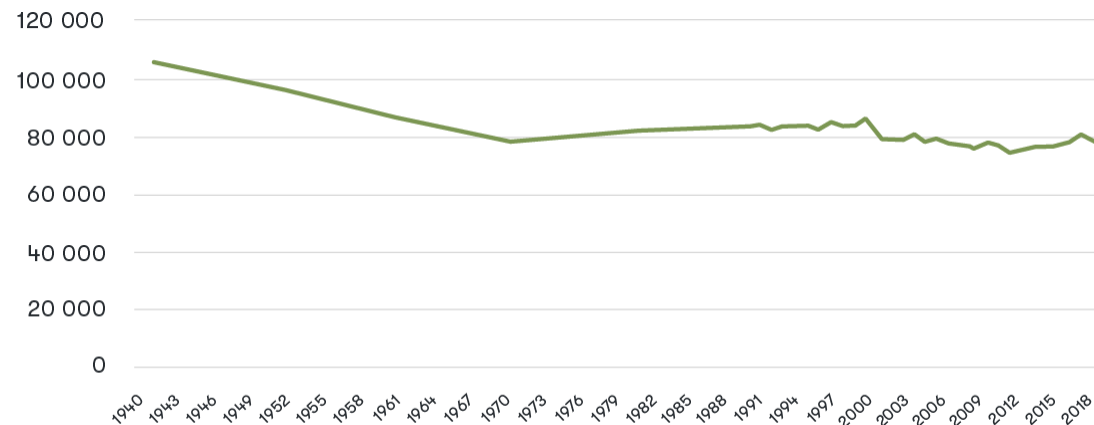
Selvforsyningsgraden vår i perioden 2019 – 2021¹⁷

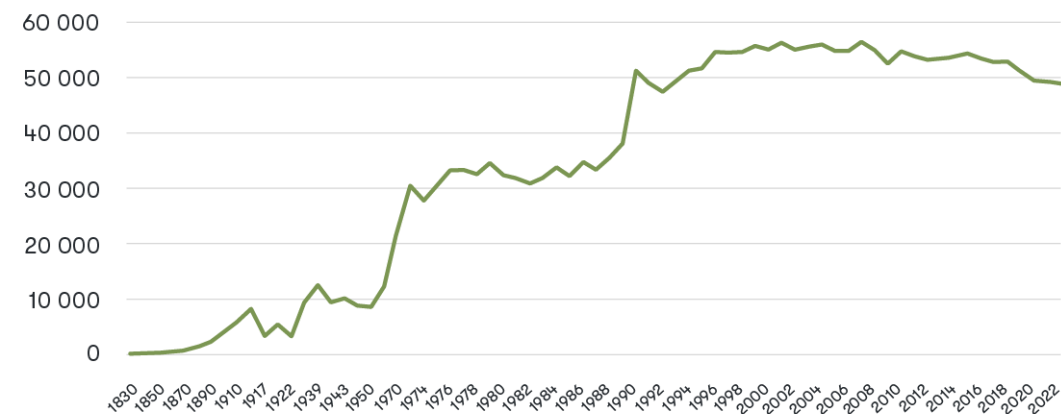
Hvor ille er egentlig norsk husdyrproduksjon?

Utslipp fra norsk landbruk går ned, men fossile utslipp øker

Metanutslipp fra storfeproduksjon i perioden 1940-2018 (i tonn metan)

Norges territoriale klimagassutslipp i perioden 1830-2022 (i 1000 tonn CO₂-ekv)

Antall storfe i Norge:

1940: 1.500.000

2024: 800.000

Beregnet reelt forbruk av kjøtt og engrosforbruk av egg i kg per innbygger

	1990	2022
Storfe	13,0	13,9
Småfe	4,0	3,2
Gris	16,1	20,2
Fjørfe	3,4	15,7
Totalt kjøttforbruk (inkl. vilt og øvrige)	41,7	58,0
Egg*	11,0	13,3

Kilde: Animalia kjøttets-tilstand-2023.pdf (animalia.no) (s. 119).

*Engrosforbruk av egg i kg per innbygger.

Kjøtt satt i kontekst

Er det det næringsrike kjøttet vi skal prioritere å kutte?

**6 millioner
tCO₂-ekv**

Utslipp fra
nordmenns flyreiser³³

**250 000
tCO₂-ekv**

Utslipp fra sjokolade-
forbruk i Norge^{34 35}

**3,6 millioner
tCO₂-ekv**

Utslipp fra FIFA
World Cup i Qatar³⁶

**2 millioner
tCO₂-ekv**

Norturas totale
utslipp fra vugge til
gårdsport³⁷

**5,3 millioner
tCO₂-ekv**

Utslipp fra privat-
biler i Norge³⁸

**8,7 millioner
tCO₂-ekv**

Samlet utslipp fra
oppdrett av laks og
ørret i Norge³⁹

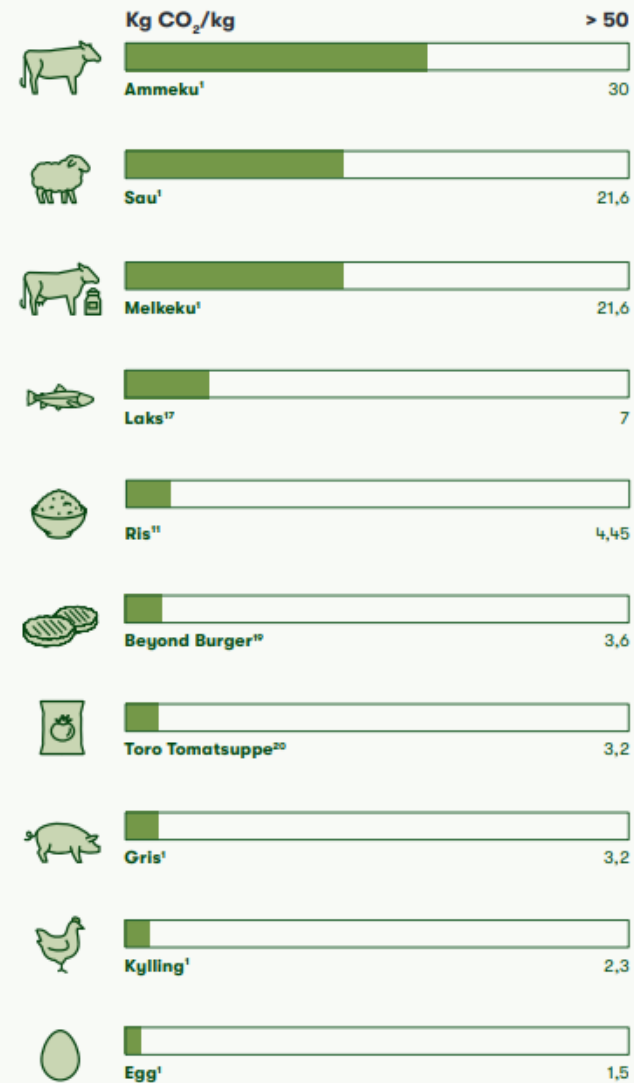
**12,2 millioner
tCO₂-ekv**

Direkte utslipp fra Equinor's
olje- og gassutvinning på
norsk sokkel⁴⁰

**1,7 millioner
tCO₂-ekv**

Utslipet fra forbruk
av nye klær i Norge⁴¹

Kjøtt satt i kontekst

I Norge kjøper vi i gjennomsnitt **176 kg** sukker, søtsaker, kaker, is, brus og annen leskedrikk per person per år. Selv om disse næringsfattige produktene har et lavere utslipp per kg produkt, så tilfører de ikke kroppen noe av det den trenger, og har et stort utslipp totalt sett.³²

60 000
tCO₂-ekv

Utslipp fra vin
innkjøpt i Norge²⁶

8,7 mn
tCO₂-ekv

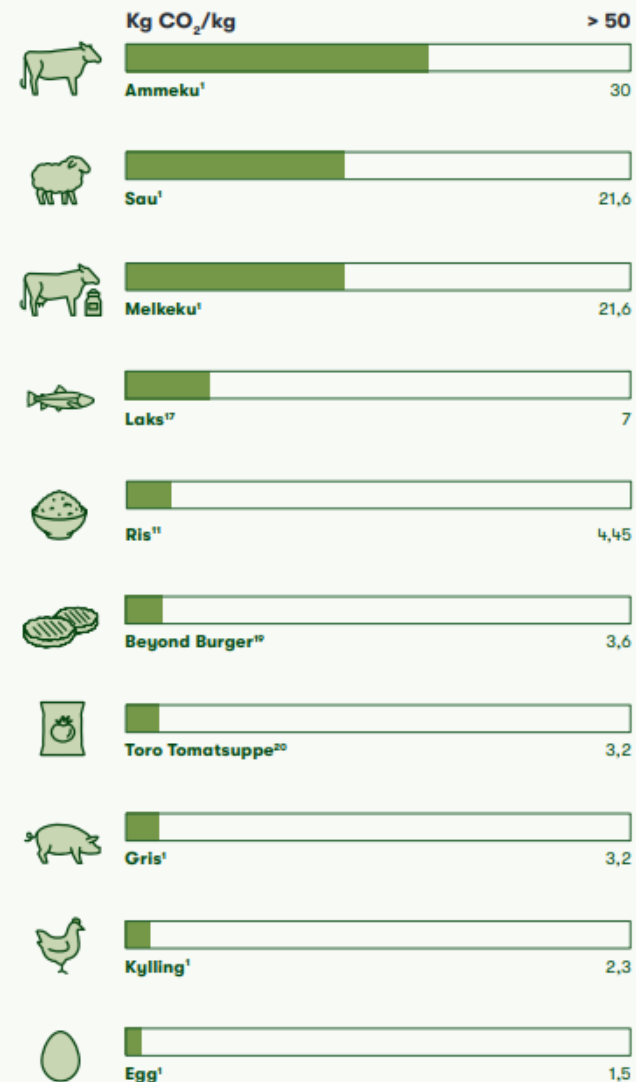
Samlet utslipp fra
oppdrett av laks og
ørret i Norge²⁷

12,2 mn
tCO₂-ekv

Direkte utslipp fra
Equinor's olje- og
gassutvinning
på norsk sokkel²⁸

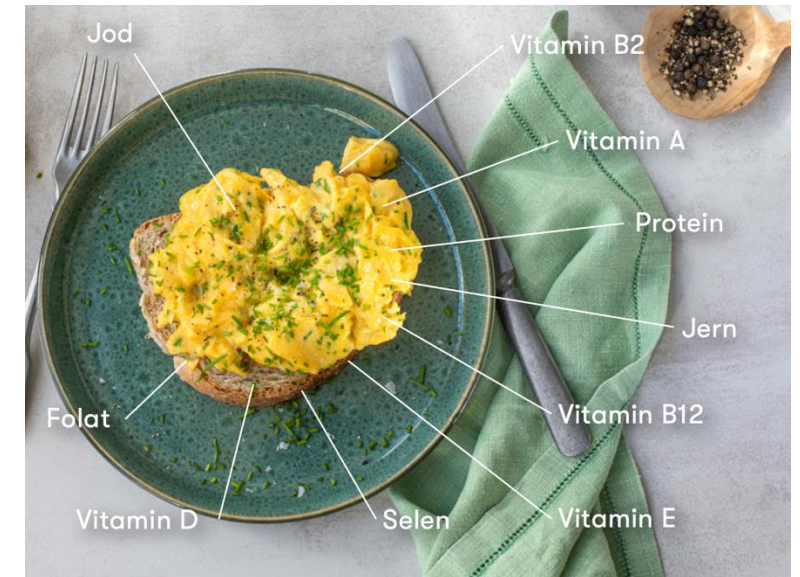
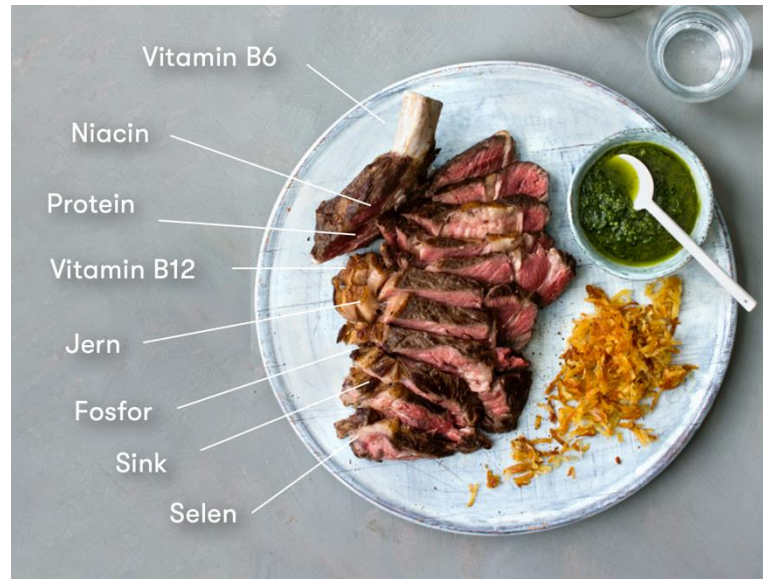
1,7 mn
tCO₂-ekv

Utslipet fra forbruk
av nye klær i Norge²⁹

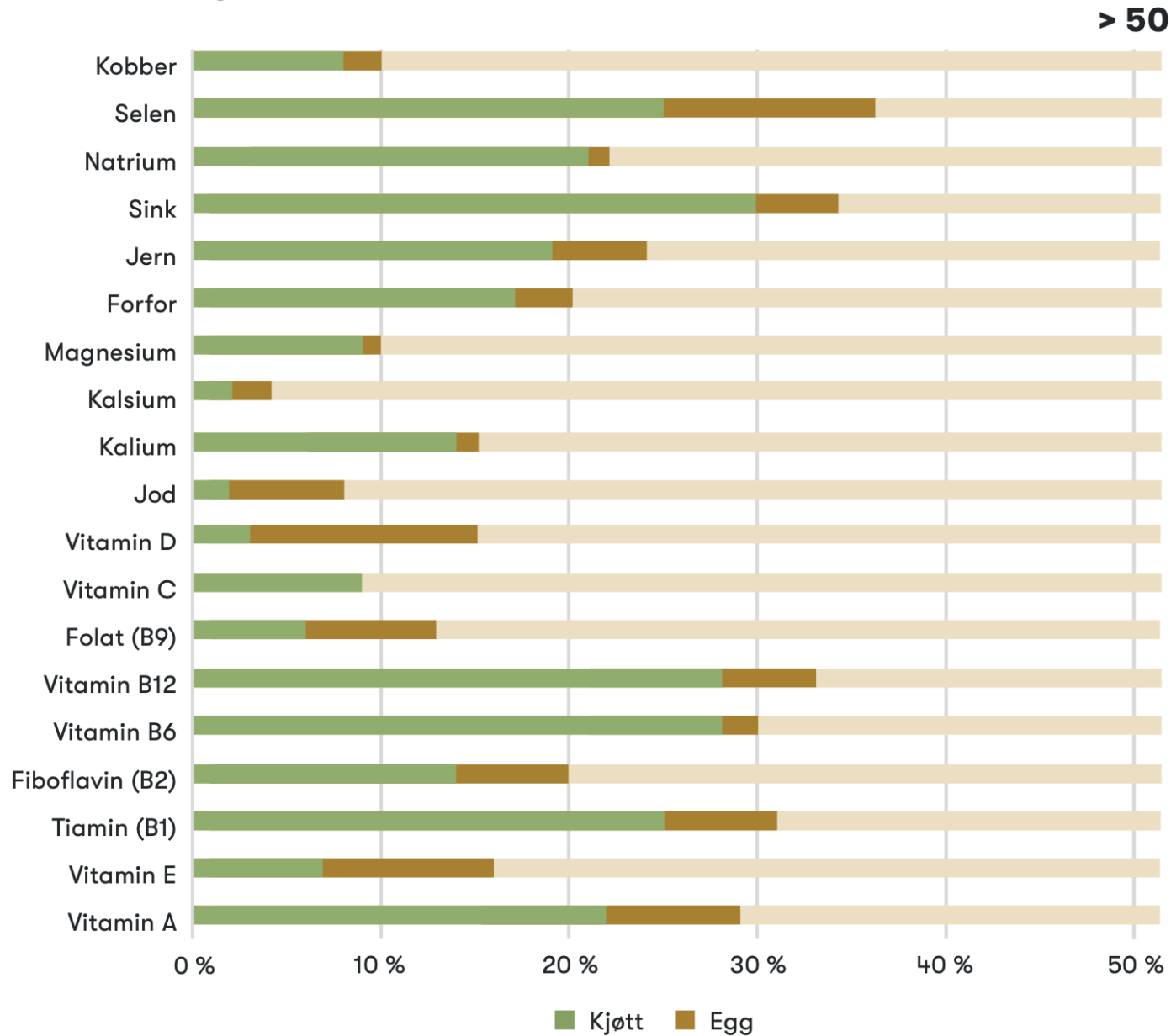

Trenger vi kjøtt og egg i kostholdet vårt?

Kjøtt og egg bidrar med en rekke næringsstoffer som har viktige funksjoner i kroppen vår

Tabellen viser hvor stor prosentandel av ulike næringsstoffer vi får i oss gjennom kjøtt og egg i dagens kosthold. Kjøtt er den største eller nest største kilden til 11 av 19 vitaminer og mineraler.⁵³

Animalsk mat har høy proteinkvalitet og biotilgjengelighet

Visste du at...

...i tillegg til at du får jern og sink fra kjøtt, vil kjøttet også bidra til at du lettere tar opp disse mineralene fra plantebasert mat, særlig fra mørkegrønne grønnsaker. Det betyr at når du nyter en biff med brokkoli, øker inntaket av jern og sink fra brokkolien.

Det kalles kjøttfaktoren.⁵⁴

Råvarer vs prosesserte alternativer

Hva vi tror
vi spiser...⁶³

vs. hva vi
egentlig
spiser..?

Sukker, søtsaker, brus og energidrikk
utgjør over 30 % av alt vi kjøper i daglig-
vare. Til sammenligning utgjør kjøtt og
kjøttprodukter bare 7 %.³²

Mindre prosesserte produkter

La oss prate om
ultraprosessert mat og
tilsetningsstoffer!

STED: Nortura SA, Schweigardsgaate
15

TID: 15. oktober fra 08.30 til 10.30
(Kom gjerne fra 08.00)

Send epost til:
Marthine.petersen@nortura.no

Hvor vil utslippskutt ha mest å si?

Hvilken påvirkning har den importerte maten vi spiser, utenfor Norges grenser?

60 % av klimautslippet fra maten vi spiser (totalt 10 mn tonn CO₂-ekv) stammer fra importerte matvarer og fôr.²³

Brudd på menneske- og arbeidsrettigheter dårlige arbeidsforhold, lave lønninger, barne- og slavearbeid, er utbredt i landbruket i store deler av verden.

90 % av vannforbruket vårt skjer utenfor Nordens grenser, der det ofte er vannmangel.²⁴

50 % av det dyrkede arealet vi spiser fra er utenfor Nordens grenser.²⁴

Norsk husdyrproduksjon har mye lavere klimautslipp enn resten av verden

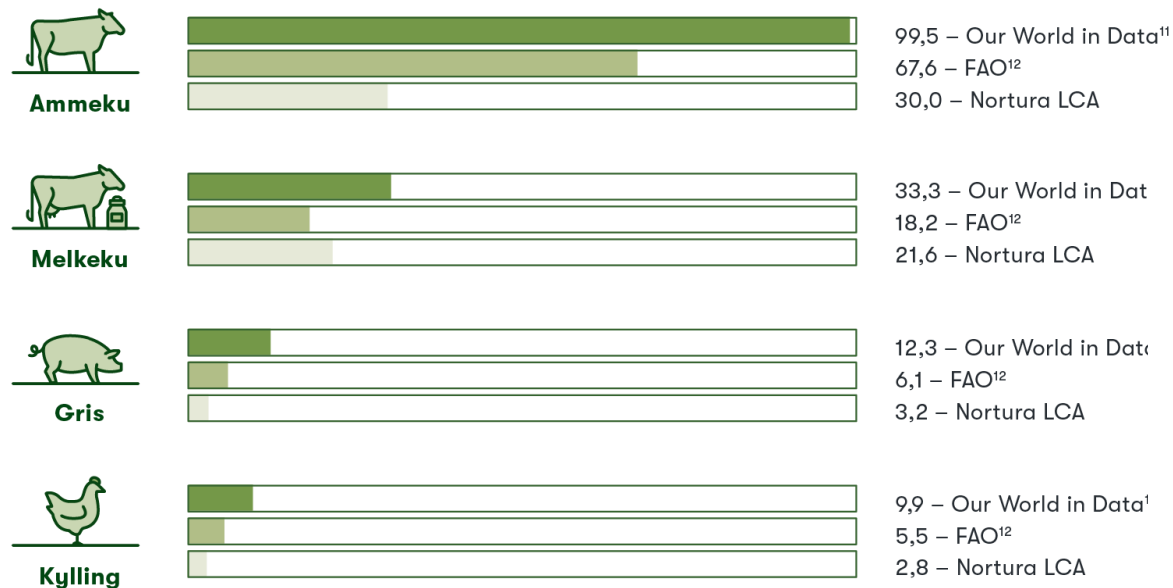
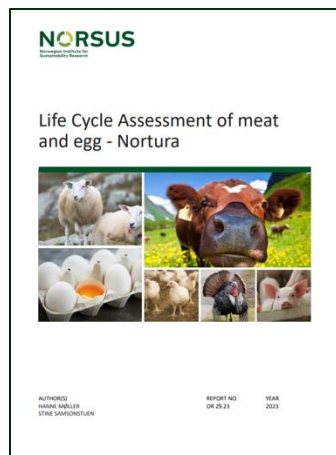
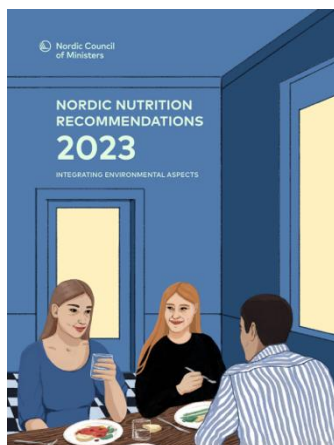
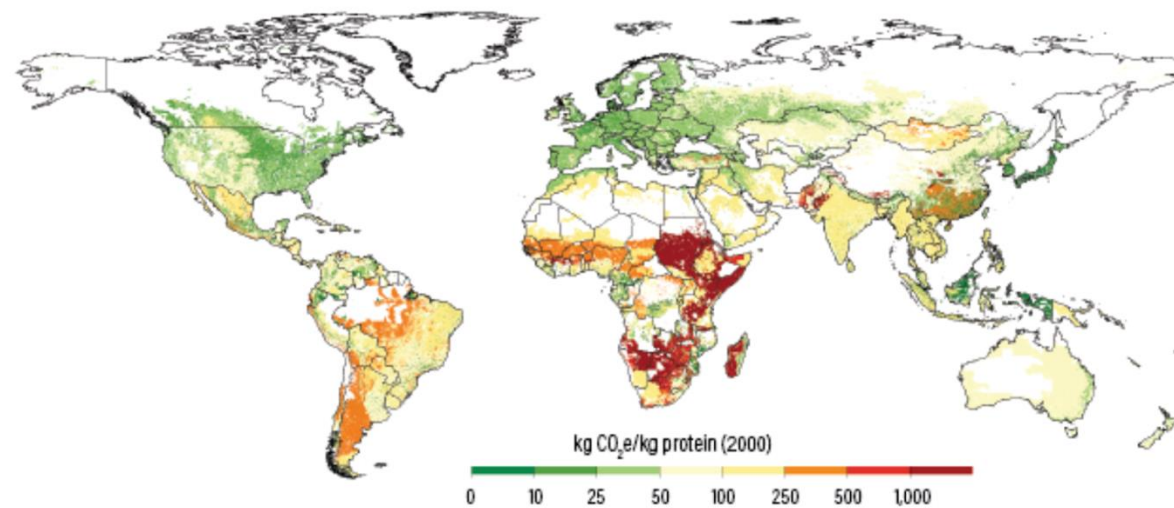

Fig: Effektiv kjøttproduksjon har mye lavere klimautslipp enn ineffektiv

3 hovedgrunner til lavere utslipp i Norge

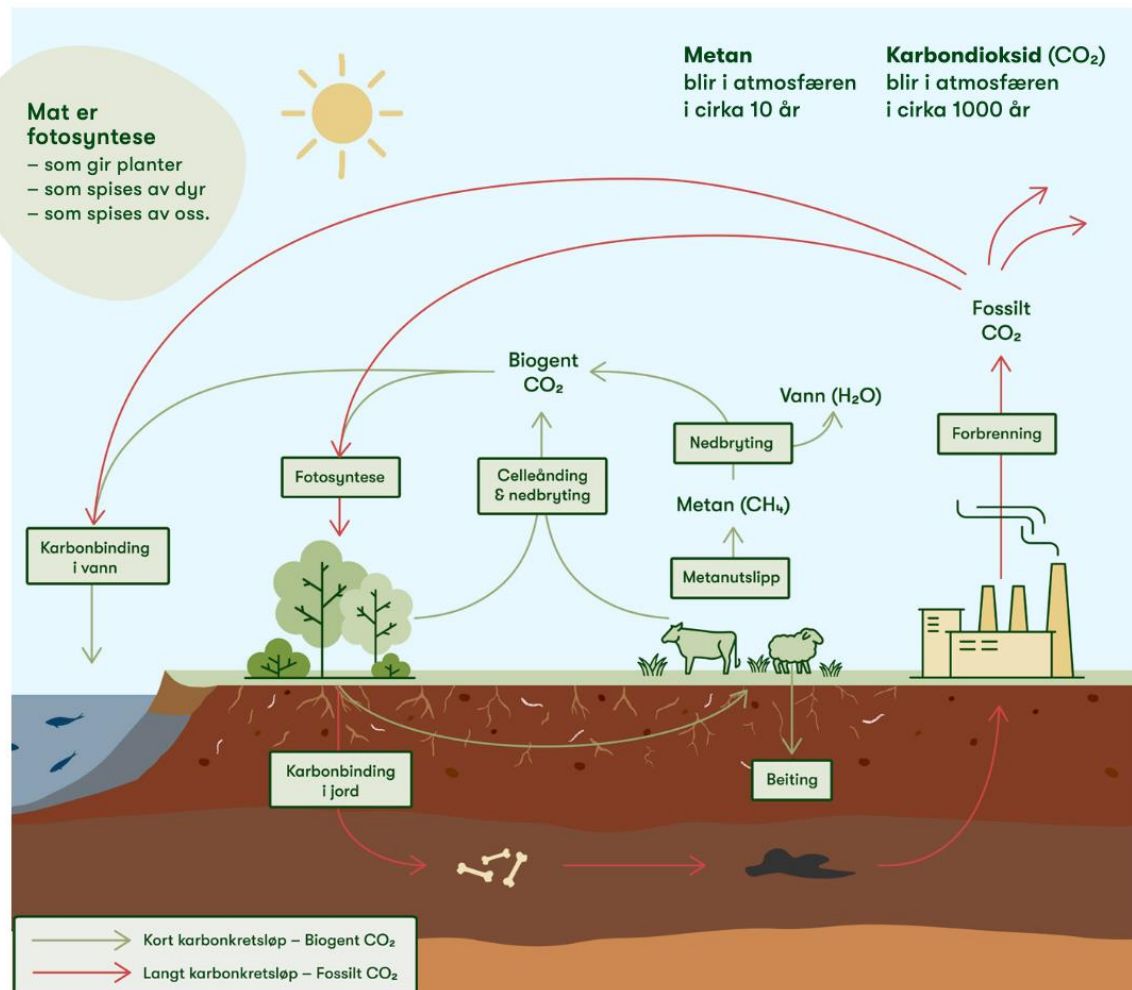
1. God
dyrehelse og lav
dyredødelighet

2. Norsk Rødt
Fe

3. Fôr-
effektive dyr
(gris og kylling)

Hva er påvirkningen til metan?

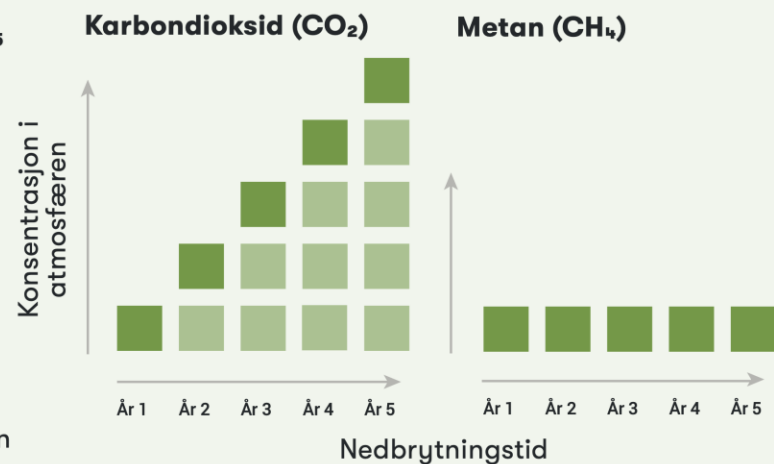
Det er viktig å skille mellom biologiske og fossile utslipp

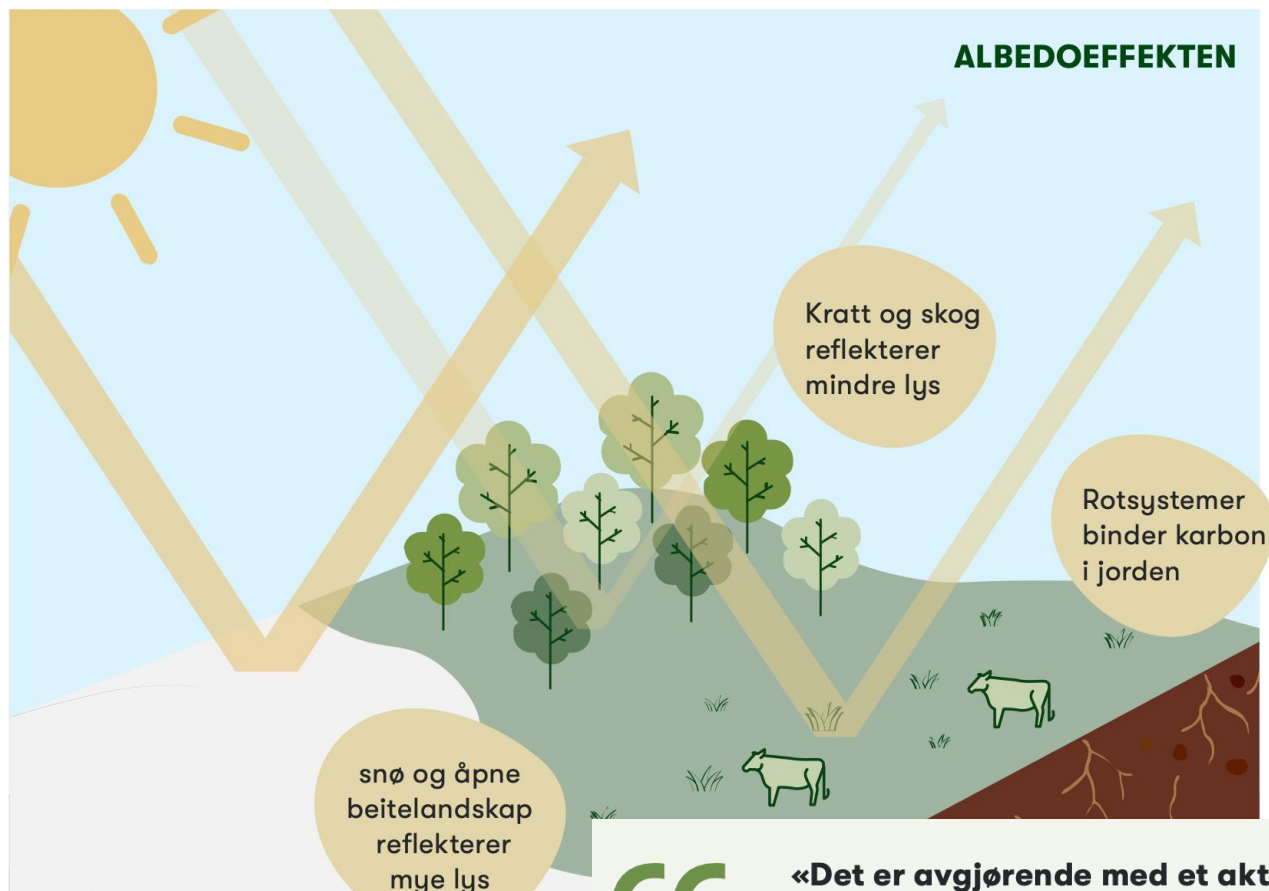
Konsentrasjon i atmosfæren⁴⁵

Hvis utslippet holdes stabilt vil CO₂-konsentrasjonen i atmosfæren øke på grunn av lang nedbrytningstid, mens metankonsentrasjonen forblir stabil på grunn av rask nedbrytningstid.

■ Nytt utslipp ■ Akkumulert konsentrasjon

Beitedyr er viktige i et bærekraftig norsk matsystem

“

«Det er avgjørende med et aktivt jordbruk i hele landet som kan ivareta verdifulle naturgoder og biologisk mangfold i åpent lavland»

NINA, naturindeks for Norge 2020.

Hvorfor er beitedyrene viktige?

Kulturlandskap som slåttemark, beitemark og kystlynghei er blant Norges mest truede naturtyper. Her bidrar beitedyrene, spesielt ammeku og småfe, positivt. De spiser vekster og skudd slik at ikke rasktvoksende løvskog tar over åpne områder. De tilfører og jorda næring og sprer plantefrø via avføring. Blomster, bier og insekter trives godt i kulturlandskapet vårt.

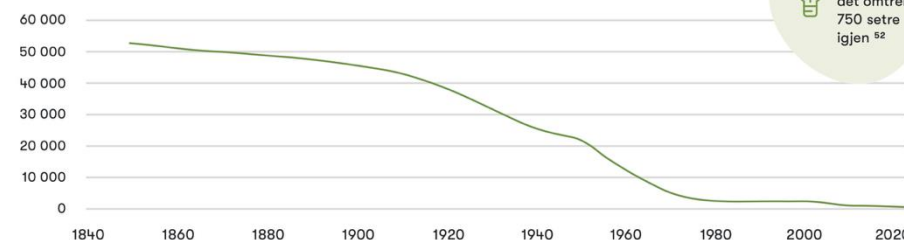
- I Norge har vi i dag 4957 rødlistede plante- og dyrearter. Omtrent 1400 av dem (29 prosent) er avhengige av beitedyr for overlevelse.⁴⁹
- Over 500 arter i kulturlandskapet er i dag truet.⁵⁰

Seterdrifta forsvinner over hele landet.

I flere tusen år har ressursene i utmarka vært selve grunnlaget for norsk jordbruk, og seterdrift har vært en viktig del av dette over hele landet. Setring, altså bruk av fjell- og skogsbeiter som ligger langt fra gårdene, gjorde det mulig å utnytte beitearealer i større områder, og har gitt grobunn for en unik kulturarv i Norge. Bevaring av sætre er viktig for matberedskap, bærekraftig ressursbruk og for å hindre forfall og gjengroing av den norske utmarka.⁵¹

💡 I 2022 var det omtrent 750 setre igjen ⁵²

Norge er verdensledende på dyrehelse

Sales of veterinary antimicrobial agents in 31 European countries in 2022

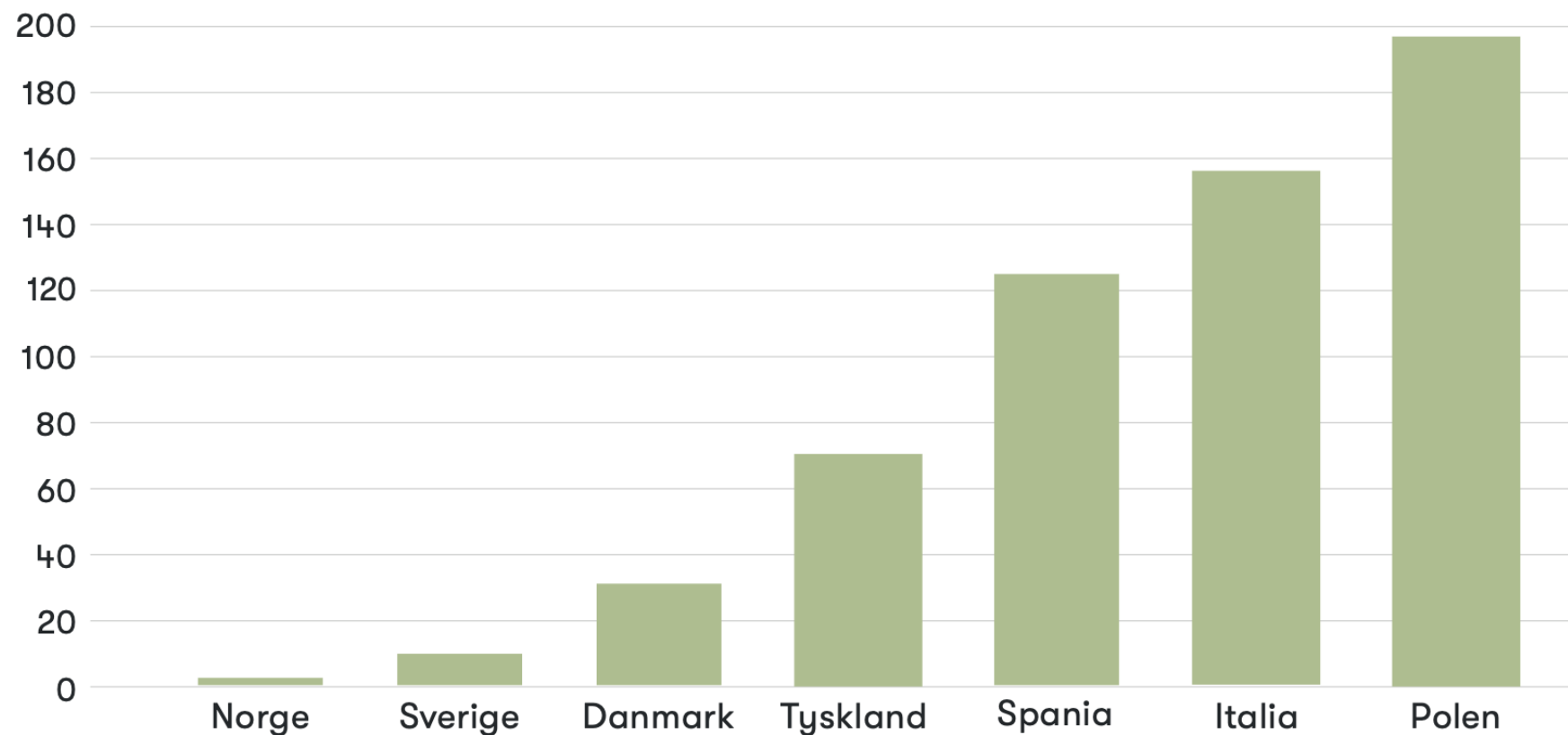
Trends from 2010 to 2022
Thirteenth ESVAC report

An agency of the European Union

Bruk av antibiotika til matproduserende dyr per kg biomasse (mg/PCU)⁶⁴

Og vi har få smittsomme sykdommer

Friske dyr er bra for folkehelsa og for planeten

Oversikt over utvalgte sykdommer i kommersielle husdyrbesetninger.⁷⁸

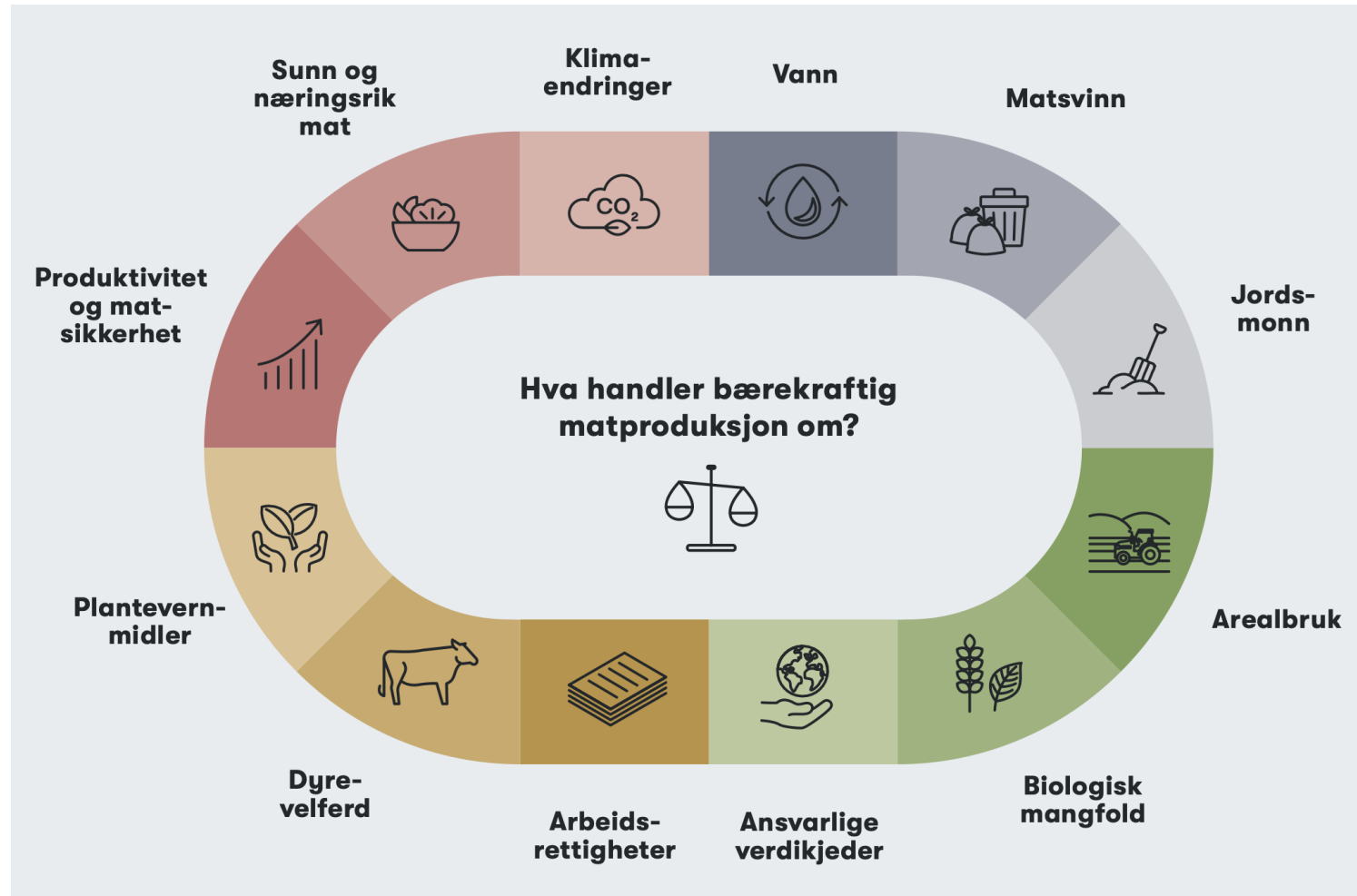
Fra kjøttets tilstand 2022. Oversikt over noen av de mest alvorlige smittsomme sykdommene hos husdyr. I Norge har vi svært lav forekomst av disse sykdommene.

	Norsk regelverk	EU-regelverk	Norge	Resten av Europa unntatt Russland
Høypatogen fugleinfluensa	Liste 1	A		
Afrikansk svinepest	Liste 1	A		
Smittsom gastroenteritt	Liste 1	IL		
Pseudorabies (Aujeszky's disease)	Liste 1	C		
Munn- og klauvsyke (MKS)	Liste 1	A		
Brucella abortus (storfe)	Liste 1	B		
Brucella melitensis (sau og geit)	Liste 1	B		
Miltbrann	Liste 1	D		
Newcastle disease ¹	Liste 1	A		
Blåtunge	Liste 1	C		

EU-regelverk: A= Umiddelbar utryddelse, B= Obligatorisk utryddelse, C= Frivillig utryddelse, D= Handelstiltak, E= Overvåkning, IL= Ikke listeført. Norsk regelverk: Liste 1= Omfattende bekjempelse, Grønn= aldri/sjelden, oransje: av og til/ i noen få land, rød= vanlig. Kategoriseringen er grov og det er forskjeller mellom land både innad i Norden og Europa.

Bærekraftig matproduksjon handler om helhet

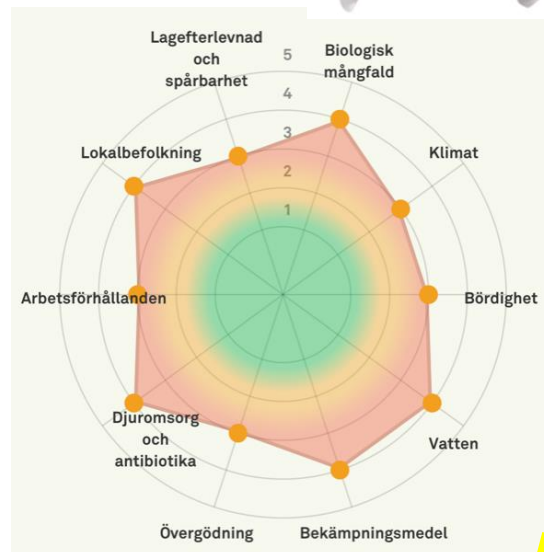
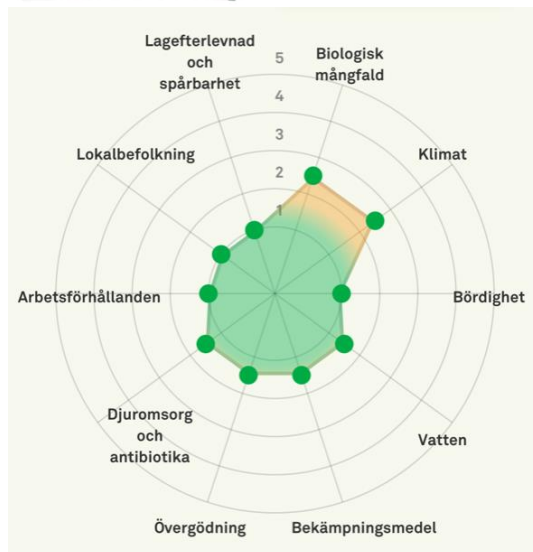

Fra et helhetsperspektiv kommer norsk kjøtt og egg bra ut i forhold til import + plantebaserte alternativer

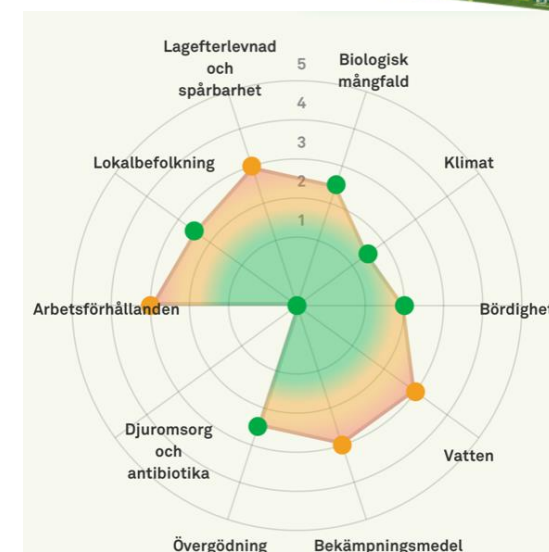
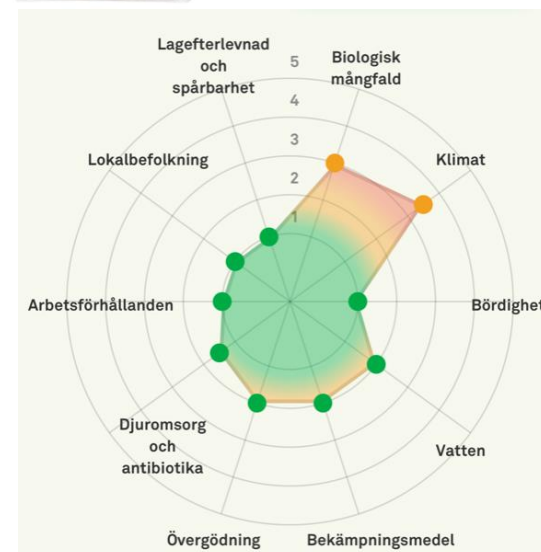
Grillpølse

svensk VS. italiensk

Kjøttboller

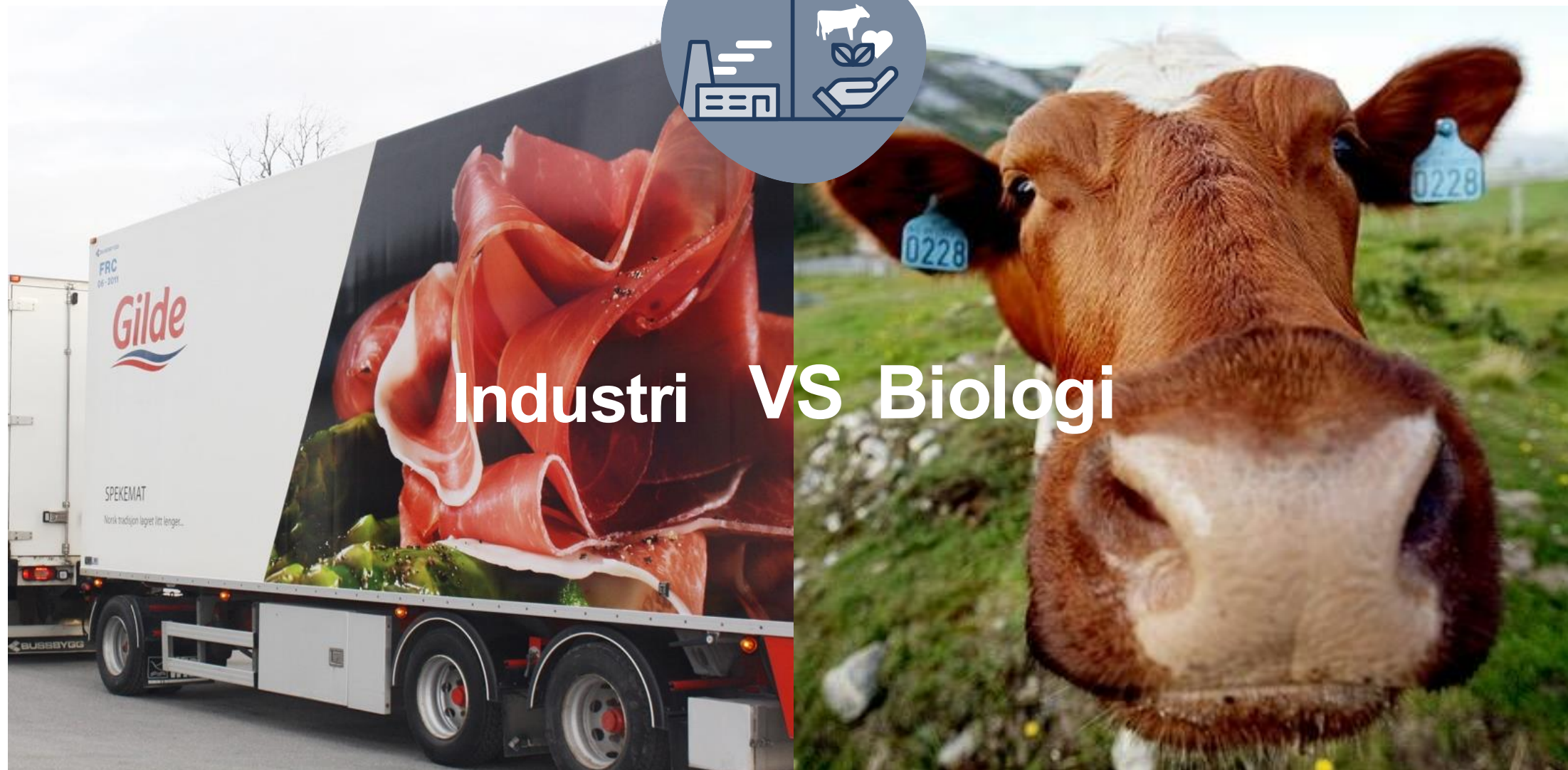
animalsk VS. plantebasert

Og dette tar jo
selvsagt ikke
høyde for
næringsinnhold

Vi tror at kjøtt og egg fortsatt har en viktig plass på den norske tallerken.
Men ikke dersom vi ikke innfrir kravene til bærekraft som samfunnet stiller.

Dyrevelferd VS klimakutt

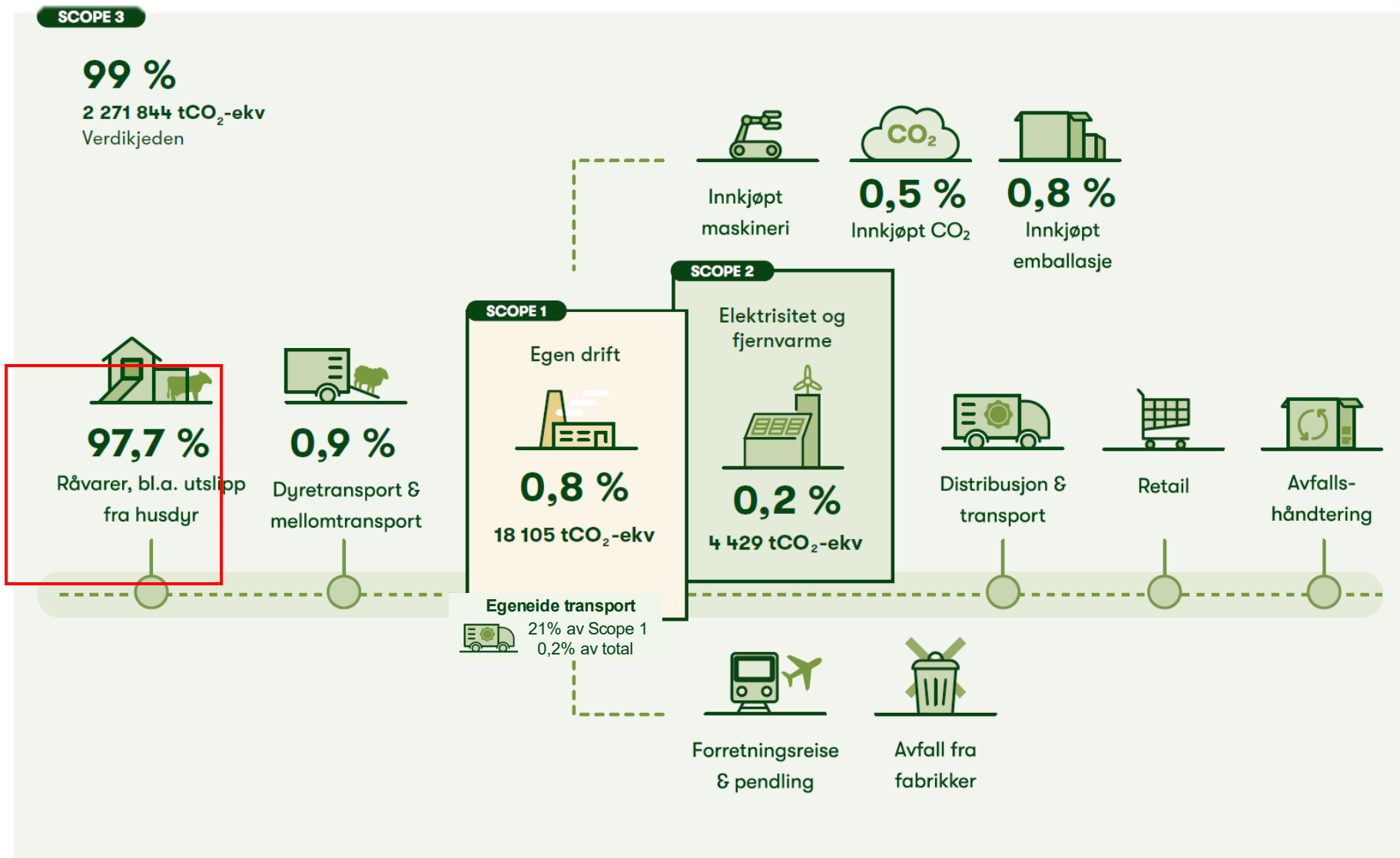

Storskala landbruk VS Spredt gårder

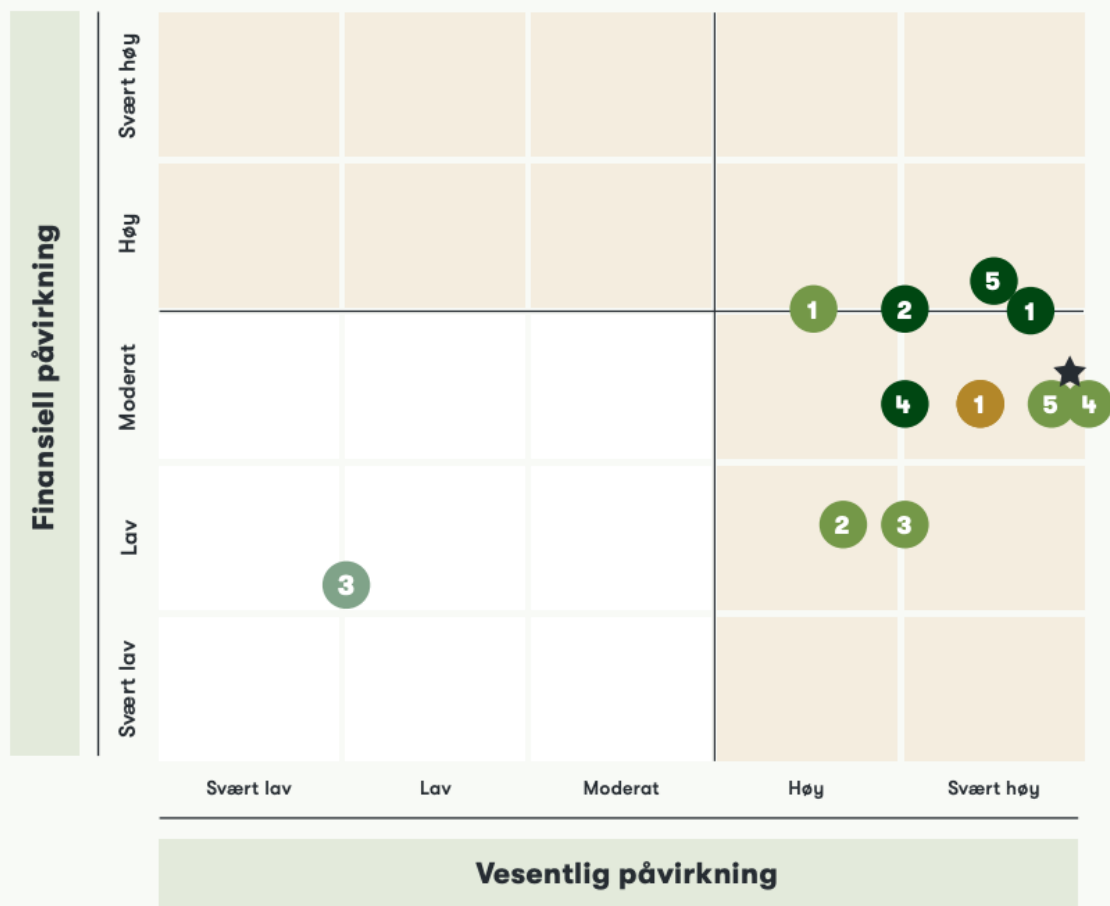

Norturas klimaregnskap

Dobbel vesentlighetsanalyse

Vesentlige temaer Ikke vesentlig Har lik påvirkning og finansielle verdier

- 1** E1 - Klimaendring
- 2** E2 - Forurensning
- 3** E3 - Vann- og marineressurser
- 4** E4 - Naturmangfold og økosystemer
- 5** E5 - Ressursbruk og sirkulær økonomi

- 1** S1 - Egen arbeidsstyrke
- 2** S2 - Arbeidstakere i verdikjeden
- 3** S3 - Berørte lokalsamfunn
- 4** S4 - Konsumenter og sluttbrukere
- 5** S4 - Folkehelse og ernæring

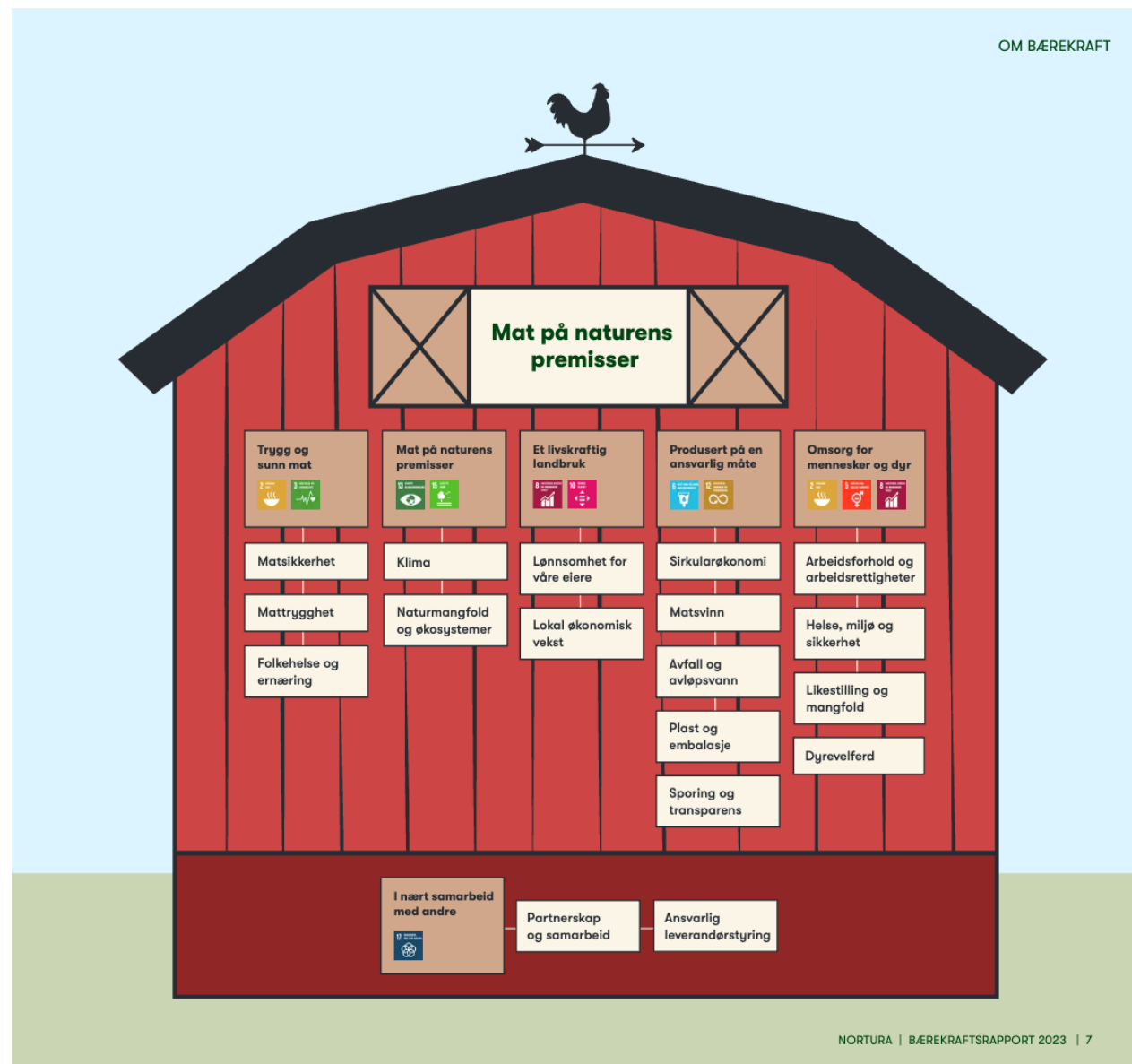
- 1** G1 - Dyrevelferd

Hva er bærekraft for Nortura?

Hva er bærekraft for Nortura?

Alt.

Bærekraft langs seks dimensjoner

Sikre trygg og sunn mat

- Matsikkerhet
- Mattrygghet
- Folkehelse & ernæring

Mat på naturens premisser

- Klima
- Naturmangfold
- Økosystemer

Et livskraftig landbruk

- Lønnsomhet for våre eiere
- Rettferdig verdiskaping
- Lokal økonomisk vekst

Produsert på en ansvarlig måte

- Sirkulærøkonomi
- Matsvinn
- Avfall
- Plast og emballasje

Omsorg for mennesker og dyr

- Gode arbeidsforhold
- Helse, miljø og sikkerhet
- Likestilling & mangfold
- Dyrevelferd

I nært samarbeid med andre

- Samarbeid med myndigheter, næringsliv, nasjonale og internasjonale organisasjoner
- Interessentdialog

Vi skal sikre trygg og sunn mat

Vårt aller viktigste samfunnsoppdrag er å bidra til matsikkerhet i Norge. Med produkter norske gårder og friske dyr som har det bra, skal vi bidra til et balansert, sunt og næringsrikt kosthold til den norske befolkningen.

100%
norskandel fôr
Innen 2030

100%
Av anlegg med
karakteren AA i BRC-
sertifiseringen

50%
Egne merkevarer
nøkkelhullsmerket

Innovasjon
Knyttet til fremtidens
proteinbehov

Vi skal produsere mat på naturens premisser

Nortura sitt **klimaarbeid** skal være i tråd med Paris-avtalens ambisjoner, EUs og norske myndigheters klimapolitikk og mål og Landbrukets Klimaavtale. Vi skal være **natur-positive** gjennom hele vår verdikjede.

**Netto-
klimanøytrale**

Innen 2040 (ikke-
biologisk del)

30%

Redusert utslipp av
metan og 50% innen
2050

80%

Reduksjon i utslipp
fra transport

Natur-positive

Gjennom verdikjeden

Et livskraftig landbruk

Styrket lønnsomhet for våre eiere og mer rettferdig fordeling av verdiskapingen gjennom matsystemets verdikjede er en forutsetning for å få til en bærekraftig omstilling i det norske landbruket, og for å sikre fortsatt matproduksjon i generasjoner fremover.

Økt inntekt

Levelønn for våre eiere (den norske bonden)

Rettferdig verdiskaping

Gjennom matsystemets verdikjede

Økt betalingsvillighet

for bærekraftige produkter

Fond

For finansiering av omstillingen i landbruket

Produsert på en ansvarlig måte

Styrket lønnsomhet for våre eiere og mer rettferdig fordeling av verdiskapingen gjennom matsystemets verdikjede er en forutsetning for å få til en bærekraftig omstilling i det norske landbruket, og for å sikre fortsatt matproduksjon i generasjoner fremover.

100%

Materialgjenvinnbar emballasje

80%

Gjennom matsystemets verdikjede

100%

Videreforedling av restråvarer

0%

Fossil jomfruelig plast i verdikjeden

Med omsorg for mennesker og dyr

Styrket lønnsomhet for våre eiere og mer rettferdig fordeling av verdiskapingen gjennom matsystemets verdikjede er en forutsetning for å få til en bærekraftig omstilling i det norske landbruket, og for å sikre fortsatt matproduksjon i generasjoner fremover.

0-visjon

For skader og ulykker

50%

Kvinner i ledende stillinger

100%

Av våre anlegg med karakteren A i dyrevelferd

Merkeordning

Offentlig nasjonal merkeordning for dyrevelferd

I nært samarbeid med andre

Styrket lønnsomhet for våre eiere og mer rettferdig fordeling av verdiskapingen gjennom matsystemets verdikjede er en forutsetning for å få til en bærekraftig omstilling i det norske landbruket, og for å sikre fortsatt matproduksjon i generasjoner fremover.

FN Global Compact

Forpliktelse til FNs prinsipper

Dialogmøter

Åpenhet og dialog for å løse utfordringer

Standarder

Initiativtaker til offentlige / bransjebaserte standarder og merkeordninger

Og så rapporterer vi på disse målene årlig – og selvfølgelig åpent

Tiltak på fabrikk og i transport

Energieffektivisering

- Kontrollert varmtvannforbruk
- LED-lys / reduksjon av unødvendig lysbruk
- Reduksjon av tap/lekkasjer
- Optimalisering av dampbruken, kulde- og vakkumanlegg

Fossilfrie

- Utfasing av fyringsolje, propan og naturgass
- Ta i bruk elkjeler, biobrensel, fjernvarme og biogass

Transport

- Tatt i bruk verdens to første elektriske lastebiler med en kapasitet på 1000 kwh

12 av 22
Fabrikker er fossilfrie

Sogndal
Her har vi laget spekemat på strøm siden 2021

Egersund
Her har vi laget storfekjøtt på strøm siden 2021

Revetal
Her har vi laget eggeprodukter på bioolje siden 2021

Tiltak på gård

Fokus på metan

- Mære – forskningsprosjekt
- MetanHUB

16%
Metanutslipp
reduksjon

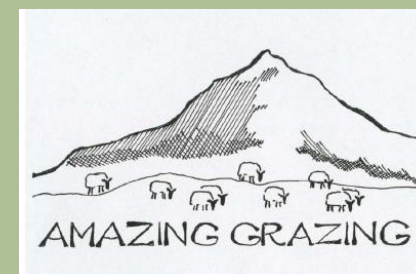
43 125 tonn CO₂-ekv
Reduksjon hvis brukt på alle
Ammeku slaktet av Nortura

2 x
Årlig utslipp fra
Nortura Scope 1+2

Forskningsprosjekter

- SUSCOW
- Klimasmart Sau
- Amazing Grazing

Data innsamling

- Klimakalkulator

Fossilfrie gård

- Biogassanlegg på husdyrgjødsel
- Solceller på låvetaket

	Melkeku	Ammeku	Sau	Gris	Kylling
Samtykket 2022	3152 (45 %)	924 (15 %)	1221 (9 %)	421 (21 %)	80 (24 %)
Samtykket 2023	5195 (74 %)	1667 (27 %)	2331 (17 %)	659 (32 %)	167 (49 %)
Total foretak	7038	6203	13 752	2028	340

Så hva tenker vi er et bærekraftig kosthold?

1) Et kosthold bestående av mat som inneholder mest mulig næringsstoffer kroppen trenger for å fungere

Proteiner bidrar til vekst og vedlikehold av muskler

Niacin, vitamin B6, B12 og jern bidrar til å redusere tretthet og utmattelse

Vitamin B6, selen, sink og jern bidrar til immunforsvarets normale funksjon

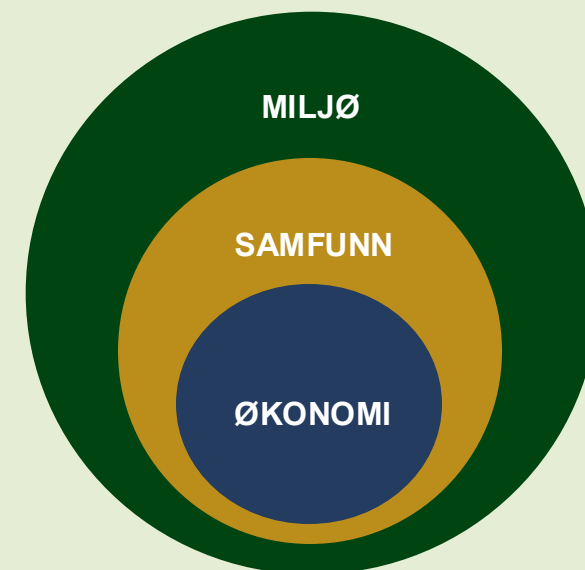
Jod, jern og sink bidrar til en normal kognitiv funksjon

Niacin, fosfor, vitamin B6, B12 og jod er viktig for normal energiomsetning

2) Som minimerer negativ påvirkning og maksimerer langsiktige verdiskapingen for miljø, mennesker og økonomi

3) Med utgangspunkt i det som det norske naturgrunnlaget gir oss muligheten til å produsere lokalt

Så hva velger du?

